

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τι σημαίνει η οργάνωση για κοινοτική αλλαγή;

Η κοινοτική οργάνωση είναι η διαδικασία με την οποία οι άνθρωποι ενώνονται για να προσδιορίσουν τα κοινά τους προβλήματα ή τους στόχους, να κινητοποιήσουν τις πηγές τους, και, με άλλα λόγια, να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές για τους στόχους που θέλουν να πετύχουν.

Η αποτελεσματική κοινοτική οργάνωση γενικά θα περιλαμβάνει:

- Κατανόησης της κοινότητας. Το πρώτο βασικό βήμα υποδεικνύει να μάθει κανείς τι είναι σημαντικό για την κοινότητα και τους κατοίκους.

- Χρησιμοποίηση της δύναμης. Υπάρχουν πολλοί τύποι δυνάμεων, ανάλογα με τη φύση της οργάνωσής σας και των μακροπρόθεσμων στόχων σας:

Πολιτική ή νομοθετική δύναμη -- παραδείγματος χάριν, θα μπορούσατε να εργαστείτε για να περάσετε νόμους ώστε να καταστήσετε δυσκολότερη για τους νέους την αγορά του οινόπνευματος ή του καπνού

Καταναλωτική δύναμη -- να οργανώσετε ένα μποϊκοτάρισμα σε μια επιχείρηση της οποίας οι τακτικές είναι περιβαλλοντικά ζημιολογικές.

Νομική ρυθμιστική δύναμη -- η οργάνωσή σας να σύρει έναν εγκληματία ιδιοκτήτη στο δικαστήριο

Αποδιοργανωτική δύναμη -- οι υπάλληλοι μιας οργάνωσης να συμμετάσχουν στην απεργία για ν' απαιτήσουν καλύτερες συνθήκες εργασίας

- Προσδιορισμός ζητημάτων. Ένα κρίσιμο μέρος της αποτελεσματικής οργάνωσης είναι να καθίσταται σαφές το τι οι άνθρωποι θεωρούν σημαντικό, και τι αισθάνεστε ότι πρέπει να γίνει για αυτό.

- Προγραμματισμός σκόπιμης δράσης. Ο σχεδιασμός δράσης είναι κεντρικός στην αποτελεσματική κοινοτική οργάνωση.

- Ανάμειξη άλλων ανθρώπων. Η κοινοτική οργάνωση λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό λόγω της δύναμης που υπάρχει στους πολλούς. Η ιδέα ότι "ό, τι δε μπορώ να κάνω μόνος μου μπορούμε να το πετύχουμε μαζί" είναι η κεντρική ιδέα της κοινοτικής οργάνωσης.

- Χρησιμοποίηση άλλων πόρων. Ενώ το να εμπλέκονται πολλοί άνθρωποι είναι πολύ σημαντικό για οποιαδήποτε προσπάθεια κοινοτικής οργάνωσης, μια ομάδα θα πρέπει να έχει εξασφαλίσει και άλλους πόρους επίσης. Αυτοί μπορούν να περιλαμβάνουν μετρητά, δώρα σε είδος, και άλλες μορφές δωρεών ή υποστήριξης.

- Επικοινωνία με την κοινότητά σας. Θα πρέπει η κοινότητα να μάθει τι ακριβώς είναι αυτό που κάνετε, γιατί το κάνετε, και γιατί πρέπει να αποτελούν μέρος σε αυτό.

Ένα αξιωματικό σημείο είναι ότι η κοινοτική οργάνωση είναι μια διαδικασία σε επίπεδο βάσης. Δεν έχει να κάνει με έναν ειδικό που λείπει σε μια κοινότητα πως πρέπει να λειτουργήσει. Αντί αυτού, πρόκειται για κοινοτικά μέλη που εξασκούνται σε κάτι, και που χρησιμοποιούν την ενέργεια για να

προκαλέσουν την αλλαγή. Εν ολίγοις, η κοινοτική οργάνωση ασχολείται με το πώς να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να βελτιώσουν τις ζωές τους, με όποιο τρόπο αυτό γίνεται καλύτερα. Ένα θεμελιώδες μάθημα για τον κοινοτικό διοργανωτή είναι ότι: « δεν οργανώνετε τους ανθρώπους για να κάνουν κάτι που εσείς σκέφτεστε ότι πρέπει να γίνει. Αντί αυτού, ανακαλύπτετε αυτό που είναι σημαντικό για τους ανθρώπους στην κοινότητα, και τους βοηθάτε έπειτα να επιτύχουν τους στόχους τους.»

Γιατί κάποιος θα έπρεπε να συμμετέχει στην κοινοτική οργάνωση;

Η οργάνωση των μελών μιας κοινότητας - άσχετα με το ποίοι μπορεί να είναι οι στόχοι σας -έχει μερικά γενικά πλεονεκτήματα που θα εμφανιστούν εάν η εργασία γίνει σωστά. Αυτά τα πλεονεκτήματα περιλαμβάνουν:

- Μια μεγαλύτερη δυνατότητα να επέλθουν οι αλλαγές που εσείς θέλετε να δείτε. Η συλλογική φωνή πολλών ανθρώπων που εργάζονται μαζί ενάντια σε ένα πρόβλημα είναι συνήθως ισχυρότερη από μια μόνο φωνή.
- Ενδυνάμωση. Η ανάμιξη των ανθρώπων (και ειδικά εκείνων που παραδοσιακά δεν είχαν πολλή δύναμη) στη βελτίωση των συνθηκών που διαμορφώνουν τις ζωές τους, μπορεί να αυξήσει την αίσθηση της αξίας τους και των ικανοτήτων τους, κάτι που τους βοηθά να ζήσουν μια πιο ολοκληρωμένη ζωή.
- Αυξημένη αυτεπάρκεια μεταξύ των κοινοτικών μελών. Αυτό μειώνει το ποσό βοήθειας που θα απαιτηθεί από εξωτερικούς παράγοντες.
- Αυξημένη κοινωνική υποστήριξη. Με τη συγκέντρωση διαφορετικών ομάδων ανθρώπων που εργάζονται για τον ίδιο σκοπό, οι άνθρωποι έχουν την ευκαιρία να μιλήσουν και να μάθουν άλλους ανθρώπους που μπορεί να μην είχαν συναντήσει διαφορετικά. Και επαγγελματικά και κοινωνικά, η κοινοτική οργάνωση προσφέρει άφθονες ευκαιρίες για ανάπτυξη και διασκέδαση.
- Μεγαλύτερη δικαιοσύνη στην κοινωνία. Όταν οι άνθρωποι παίρνουν τον έλεγχο των δυνάμεων που διαμορφώνουν τις ζωές τους, αλλάζει η ισορροπία των δυνάμεων στην κοινότητα. Έτσι αλλάζει προς το καλύτερο η κατάσταση εκείνων με τη λιγότερη δύναμη και δημιουργείται μια κοινωνία πιο δίκαιη.

Ποιες θεωρούνται αποτελεσματικές στρατηγικές στην κοινοτική οργάνωση;

1. Οργάνωση για την τοπική ανάπτυξη. Επίσης γνωστή ως κοινοτική ανάπτυξη, η τοπική ανάπτυξη εστιάζει στη κοινοτική δόμηση βελτιώνοντας τη διαδικασία με την οποία γίνονται τα πράγματα. Παραδείγματος χάριν, υπογραμμίζει τις ιδέες της γενικής ικανότητας της κοινότητας--η δυνατότητα της κοινότητας να λύνει τα προβλήματά της με την εκμάθηση δεξιοτήτων, όπως η διευκόλυνση ομάδας και η κριτική σκέψη που είναι κρίσιμες για την κοινοτική εργασία και με την προσπάθεια να χτιστούν αρμονικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων από διαφορετικές φυλετικές, εθνικές, και κοινωνικές ομάδες. Η ιδέα " βοήθησε τους ανθρώπους να βοηθούν τους εαυτούς τους" είναι βασική πάνω σε αυτή την έννοια.

2. Ένας δεύτερος τύπος κοινοτικής οργάνωσης είναι αυτό που αποκαλείται κοινωνικός σχεδιασμός ή αλλαγή πολιτικής. Ο κοινωνικός σχεδιασμός δίνει έμφαση στην επίλυση συγκεκριμένων κοινωνικών προβλημάτων, όπως η έλλειψη επαρκούς κατοικίας ή ένα πολύ υψηλό ποσοστό εγκληματικότητας. Το μοίρασμα των αγαθών και των υπηρεσιών και η αποφυγή του διπλασιασμού των υπηρεσιών είναι σημαντικές βάσεις σε αυτόν τον τύπο οργάνωσης. Συχνά, τίθεται σε εφαρμογή από τους κοινοτικούς ανώτερους υπαλλήλους ή τους αρμόδιους για το σχεδιασμό ή στο πλαίσιο κρατικών ή τοπικών προγραμμάτων.

3. Όταν οι άνθρωποι σκέφτονται για την κοινοτική οργάνωση, η εικόνα που προκύπτει είναι συχνά αυτή του τρίτου τύπου οργάνωσης - οργάνωση για την κοινωνική δράση, ή συστήματα υπεράσπισης- διαδηλώσεις για τα πολιτικά δικαιώματα στο Νότο στη δεκαετία του '60 στην Αμερική, ή τους ακτιβιστές του AIDS που διεξήγαγαν τα " die-ins"- μπροστά από το Λευκό οίκο στη δεκαετία του '80.

Στην οργάνωση κοινωνικής δράσης, μέλη μιας ορισμένης ομάδας - συχνά εκείνοι που υπόκεινται σε διακρίσεις λόγω του χαμηλού οικονομικού επιπέδου τους- και κατά συνέπεια οι φωνές τους δεν εισακούγονται - ενώνονται προκειμένου να εκφραστούν οι απαιτήσεις τους για αύξηση των φυσικών πόρων ή για ίση μεταχείριση.

4. Τέλος, η χρήση των συνασπισμών (coalitions) είναι πολύ δημοφιλής και μπορεί να είναι ένας πολύ αποτελεσματικός τρόπος να οργανωθεί η κοινότητα για να επιφέρει την αλλαγή. Οι συνασπισμοί είναι ευρείες ομάδες που συγκεντρώνουν τους ανθρώπους και τις οργανώσεις από όλη την κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων πολλών ομάδων που μπορεί να μην συνεργάζονται υπό άλλες συνθήκες. Παραδείγματος χάριν, ένας συνασπισμός που λειτουργεί για να ευαισθητοποιήσει γύρω από το θέμα του AIDS στην κοινότητα μπορεί να συγκεντρώσει τους ανώτερους υπαλλήλους από τις υπηρεσίες υγείας, αντιπροσώπους από τη θρησκευτική κοινότητα, νέους, επιχειρηματίες, και τα μέλη της κοινότητας GLBT (οργανωμένοι φορείς για τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων κλπ) - ομάδες που μερικές φορές δε συναντιούνται πρόσωπο με πρόσωπο.

Η δύναμη των συνασπισμών προέρχεται από την ιδέα της δύναμης των πολλών - συγκεντρώνοντας πολλούς διαφορετικούς ανθρώπους σας δίνει τη δύναμη που χρειάζεστε για να κάνετε τις αλλαγές που θέλετε.

Πώς να επιφέρετε την αλλαγή μέσω της κοινοτικής οργάνωσης;

Η κοινοτική οργάνωση μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους. Το πώς θα το κάνετε εξαρτάται από το που εργάζεστε και ποιοι είναι οι συγκεκριμένοι στόχοι σας.

Καταρχήν, πρέπει να συμπεριλάβετε ανθρώπους στις κοινοτικές προσπάθειές σας. Αυτό είναι η καρδιά της κοινοτικής οργάνωσης. Αυτό επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους – από ανεπίσημες συνομιλίες, πηγαίνοντας από σπίτι σε σπίτι, μέχρι πιο επίσημες μεθόδους στρατολόγησης. Το να πάτε από πόρτα σε πόρτα αποτελεί μια κλασική τακτική στην κοινοτική οργάνωση που χρησιμοποιείται ακόμα συχνά από τα ενεργά στελέχη της κοινότητας. Η μετάβαση από σπίτι σε σπίτι στην περιοχή που σας ενδιαφέρει με ένα σύντομο χειρόγραφο όπως το ακόλουθο μπορεί να προκαλέσει το αρχικό ενδιαφέρον:

Γεια σου, είμαι __ και εργάζομαι με __. Ρωτάμε άτομα στη γειτονιά για το πώς η κοινότητα μπορεί να βελτιωθεί. Θα ήσασταν πρόθυμοι να μας αφιερώσετε λίγα λεπτά για να μιλήσετε για αυτό που σκέφτεστε ότι πρέπει να αναθεωρηθεί ή να αλλάξει;

Προτού αρχίσετε την εκστρατεία σας, ελέγξτε το επίπεδο άνεσης μελών σας να πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι και εξετάστε τους τοπικούς νόμους για να σιγουρευτείτε ότι μια από-σπίτι σε-σπίτι εκστρατεία είναι ασφαλής και νόμιμη.

Έπειτα, από τα σχόλια και τις προτάσεις που έχετε λάβει από τα κοινοτικά μέλη, προσδιορίστε το ζήτημα που φαίνεται να είναι μεγαλύτερου ενδιαφέροντος. Τρεις ερωτήσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές όταν αποφασίζεις ν' αντιμετωπίσεις ένα πρόβλημα:

- Είναι αρκετά σημαντικό για τους ανθρώπους ώστε να είναι πρόθυμοι να λάβουν μέτρα για αυτό;
- Είναι συγκεκριμένο; Παραδείγματος χάριν, η βία μπορεί να είναι ένα πρόβλημα -- αλλά για τι είδους βία ενδιαφέρονται οι άνθρωποι; Οικογενειακή βία; Βία στα σχολεία μας; Κλοπές κατά τη διάρκεια της νύχτας;

Μπορεί να γίνει κάτι ώστε να έχει αποτελέσματα σε ένα λογικό χρονικό διάστημα; Μπορεί να μην είστε σε θέση να κάνετε πολλά για να αλλάξετε την παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου, αλλά μπορείτε πιθανώς να κάνετε αρκετά για να ενθαρρύνετε την εξοικονόμηση ενέργειας, τη χρήση των πράσινων τεχνικών και των πηγών ενέργειας.

Κατόπιν, εκείνοι που θέλουν να κάνουν κάτι για το πρόβλημα πρέπει να το επανα-διατυπώσουν ως στόχο. Αυτό δίνει στους ανθρώπους το έναυσμα να αγωνιστούν για τους στόχους, που πρέπει να επιτευχθούν, τους στρατολογεί στην οικοδόμηση της κοινότητας, κι όχι απλά στην εξάλειψη κάτι επιβλαβούς ή ενοχλητικού. Όχι μόνο κάνει την εργασία στο τρέχον ζήτημα πιο συναρπαστική, αλλά προετοιμάζει τους ανθρώπους για να συνεχίσουν τη διαδικασία της κοινοτικής οικοδόμησης στο μέλλον.

Σας επιτρέπει επίσης να μετατρέψετε το ζήτημα σε κάτι σαφώς επιτεύξιμο. Υποθέστε ότι το ζήτημα που προσδιορίζεται από την κοινότητα, είναι το κυκλοφοριακό. Είναι θορυβώδες, μολύνει, και έχει χειροτερέψει κατά τη διάρκεια των προηγούμενων δέκα ετών, έτσι ώστε μια μικρή διαδρομή των 10 λεπτών να καταλήγει να διαρκεί 45 λεπτά εν ώρα κυκλοφοριακής αιχμής. Ποιος είναι ο σαφής στόχος που θα απευθύνεται στο θέμα;

Υπάρχουν διάφορες δυνατότητες. Βελτίωση και επέκταση των δημόσιων μέσων μεταφοράς είναι μια και η κοινοτική πρωτοβουλία θα μπορούσε πιθανώς να έχει κάποια επιρροή. Ο σχεδιασμός ποδηλατοδρόμων είναι μια άλλη. Κάθε μια από αυτές παρουσιάζει έναν σαφή, εφικτό στόχο που όχι μόνο αντιπροσωπεύει μια επιτυχημένη κοινοτική οργάνωση, αλλά που μπορεί να εμπνεύσει τους ανθρώπους για συμμετοχή στην επόμενη εκστρατεία, η οποία θα μπορούσε να έχει έναν πιο φιλόδοξο στόχο.

Η ανάπτυξη της στρατηγικής σας είναι το επόμενο βήμα στην κοινοτική οργάνωση.

- Ποιοι είναι οι μακροχρόνιοι και βραχυπρόθεσμοι στόχοι σας;
- Ποιες είναι οι οργανωτικές δυνάμεις και οι αδυναμίες σας;
- Ποιος ενδιαφέρεται για αυτό το πρόβλημα;
- Ποιοι είναι οι σύμμαχοί σας;
- Ποιος έχει τη δύναμη να σας δώσει αυτό που θέλετε;
- Πώς μπορούμε να καταστήσουμε την εργασία μας ευχάριστη για τα κοινοτικά μέλη ώστε να πάρουν μέρος;

Είναι σημαντικό να χτίσετε τη στρατηγική σας κατά τρόπο λογικό. Οι άνθρωποι επιθυμούν να βλέπουν τους εαυτούς τους ως λογικούς. Κατά συνέπεια, οι διοργανωτές πρέπει να αναπτύξουν τη στρατηγική κατά τέτοιο τρόπο ώστε κάθε κλιμάκωση της δραστηριότητας να έχει νόημα.

Από τις στρατηγικές, η οργάνωσή σας πρέπει να αναπτύξει τη συγκεκριμένη τακτική για τη στρατηγική που έχετε επιλέξει. Παραδείγματα τακτικής περιλαμβάνουν μοϊκοταρίσματα, αιτήσεις, διαδηλώσεις, συνεδριάσεις με ανθρώπους με ισχύ, και ούτω καθεξής. Δεδομένου ότι συζητήσαμε στο τελευταίο βήμα την ανάπτυξη των στρατηγικών, τα μέλη της ομάδας πρέπει να είναι βέβαιοι ότι η τακτική ταιριάζει με την κατάσταση – κι ότι αυτοί δεν είναι τόσο ακραίοι (ή τόσο αδύναμοι) ότι στοχεύουν στους κατάλληλους ανθρώπους και ότι έχουν μια καλή πιθανότητα να είναι αποτελεσματικοί.

Το επόμενο βήμα στην κοινοτική οργάνωση είναι να επιλεχθούν οι συγκεκριμένες ενέργειες, να πραγματοποιηθούν οι στρατηγικές και η τακτική που έχετε αναπτύξει. Αυτά τα βήματα δράσης είναι το άλφα και το ωμέγα της κοινοτικής εργασίας σας. Πρέπει να είστε πολύ ξεκάθαροι, διευκρινίζοντας ποιος θα κάνει τι και με ποιο τρόπο.

Ο διοργανωτής πρέπει να θέσει στόχους για άμεσες βραχυπρόθεσμες νίκες, και αυτές θα πρέπει να γιορταστούν. Η περισσότερες κοινοτικές εργασίες παίρνουν πολύ χρόνο, μερικές από τις οποίες δεν πραγματοποιούνται ποτέ. Οι στόχοι του οργανισμού σας μπορούν να είναι πολύ μεγάλοι – πχ. την εξάλειψη του φαινομένου της κακοποίησης ανηλίκων, την ανάπτυξη μιας ευημερούσας γειτονιάς που αυτήν την περίοδο είναι 'υπό κατάρρευση' και με μεγάλο ποσοστό εγκληματικότητας ή την εξάλειψη σε όλες τις μορφές διάκρισης. Αυτοί είναι στόχοι που θα πάρουν πολύ χρόνο για να ολοκληρωθούν και ίσως να μην ολοκληρωθούν ποτέ.

Λόγω αυτού, είναι σημαντικό η ομάδα να κερδίζει κάτι πολύ γρήγορα. Είναι σημαντικό για το ηθικό της ομάδας να αισθανθεί ότι πραγματικά σημειώνεται πρόοδος. Κανένας δεν επιθυμεί να θεωρηθεί η εργασία του άχρηστη ή ότι σπαταλά τον πολύτιμο ελεύθερο χρόνο του για μια άσκοπη αιτία, ή ότι δεν εκτιμάται για τον κόπο του. Κάντε λοιπόν τους εορτασμούς της εργασίας σας μέρος της κοινωνικής οργανωτικής σας ζωής.

Τέλος, η οργάνωση πρέπει να συνεχιστεί. Όπως είπαμε ανωτέρω, η κοινοτική εργασία δεν τελειώνει ποτέ. Η ομάδα σας μπορεί να οργανώνει ανθρώπους να εργάζονται για συγκεκριμένους στόχους. Αλλά όταν η ομάδα σας κερδίσει, τότε θα είναι η ώρα για να ξεκουραστεί, να ανασυγκροτηθεί και να κινηθεί προς την επόμενη εκστρατεία.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΦΕΡΕΤΕ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΑΣ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Το κοινοτικό κέντρο υγείας έχει μόλις κάνει τον ετήσιο απολογισμό των περιστατικών του. Στο παρελθόν, ο απολογισμός είχε παρουσιάσει μια γνωστή σειρά ασθενειών παιδικής και εφηβικής ηλικίας, διαβήτη, προβλήματα εγκυμοσύνης, υπέρτασης. Αυτό το έτος, ωστόσο, στην κοινότητα φαίνεται πως χαρακτηρίστηκε από 'επιδημία' παιδικών ατυχημάτων. Ένας εκπληκτικός αριθμός μικρών παιδιών είχε πέσει από τις σκάλες ή είχε χτυπήσει από αντικείμενα που του έριξαν άλλα παιδιά, ή είχε πέσει σε παιδικές χαρές.

Ένας μεγάλος αριθμός αυτών των ατυχημάτων διαγνώστηκαν και καταγγέλλθηκαν σαν πιθανά σημάδια παιδικής κακοποίησης. Όταν ο απολογισμός αποκάλυψε τον αριθμό αυτών των περιστατικών, τα μέλη προσωπικού ενδιαφέρθηκαν ιδιαίτερα για το μέγεθος του προβλήματος. Η ανησυχία τους αυξήθηκε όταν μίλησαν στους εργαζομένους της εντατικής του νοσοκομείου, και διαπίστωσαν ότι οι στατιστικές για κακοποίηση ανηλίκου για το προηγούμενο έτος είχαν επίσης αυξηθεί εντυπωσιακά.

Η περίοδος αυτή ήταν δύσκολη για την κοινότητά τους. Σημαντικές εγκαταστάσεις είχαν κλείσει, και πολλοί άνθρωποι είτε ήταν άνεργοι, είτε έπρεπε να διανύουν μεγάλες αποστάσεις για να φτάσουν στον τόπο εργασίας τους και μάλιστα με χαμηλότερες αποδοχές από αυτές που έπαιρναν πριν. Το άγχος των οικονομικά παγιδευμένων γονέων ίσως να είχε και τον αντίκτυπό του στα παιδιά της κοινότητας. Αυτό ήταν σαφώς ένα ζήτημα που έπρεπε να εξεταστεί γρήγορα. Ήταν θέμα χρόνου ένα παιδί να τραυματιζόταν μόνιμα.

Ωστόσο, ο περισσότερος κόσμος στην κοινότητα δεν είχε καμία ιδέα ότι το πρόβλημα υπήρχε. Εκείνοι που εξέταζαν το πρόβλημα καθημερινά – κλινικό και νοσοκομειακό προσωπικό, το ανήσυχο προσωπικό του σχολείου, μερικοί ειδικοί ψυχικής υγείας - ήθελαν απελπισμένα να συζητηθεί το ζήτημα της παιδικής κακοποίησης και να το απευθύνουν στην κοινότητα. Έπρεπε να βρουν έναν τρόπο να συμπεριληφθεί στην τοπική ημερήσια διάταξη ως ένα κρίσιμο θέμα, που η κοινότητα έπρεπε να αντιμετωπίσει.

Τι εννοούμε με το να συμπεριλάβουμε τα ζητήματα υγείας και ανάπτυξης της κοινότητας στην τοπική ημερήσια διάταξη;

Η τοπική ημερήσια διάταξη, όπως χρησιμοποιούμε τον όρο εδώ, αναφέρεται σε οτιδήποτε μια κοινότητα βλέπει ως απαραίτητο να αναφερθεί. Μερικά από αυτά – όπως οδική επισκευή, ή βάψιμο δημοσίων κτηρίων - μπορούν να είναι ανεξάρτητα από την υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, ενώ άλλα - τοπική οικονομική ενίσχυση για τη φροντίδα των παιδιών, δημόσια -ιδιωτική συνεργασία για να σταματήσει η βία μεταξύ των νέων – κτλ σχετίζονται με αυτά.

Όπως ίσως υποθέσατε από την εισαγωγή - ή ξέρετε από την εμπειρία σας – το να εισάγει κανείς ζητήματα στις συνειδήσεις του κοινού, των ανώτερων υπαλλήλων και των υπευθύνων για τη χάραξη στρατηγικών και πολιτικής δεν είναι ένα απλό θέμα. Ανάλογα με τα πόσα ξέρουν ήδη υπάρχουν διάφορες δυσκολίες που πρέπει κανείς να προσπελάσει και καθεμία απαιτεί το χρόνο της.

1. Ενημερώστε τους ανθρώπους για την ύπαρξη του ζητήματος. Τις περισσότερες φορές, πολίτες και ανώτεροι υπάλληλοι στην κοινότητα, είτε δεν ξέρουν καθόλου την ύπαρξη του προβλήματος αυτού γενικά, είτε είναι πεπεισμένοι ότι αυτό δεν θα μπορούσε ενδεχομένως να υπάρχει στην κοινότητά τους. Το πρώτο βήμα για να τεθεί το θέμα ως πρόβλημα, είναι η αύξηση της ενημερότητας του κοινού.

2. Σιγουρευτείτε ότι οι άνθρωποι καταλαβαίνουν το ζήτημα και τη γενική σημασία του. Η συνειδητοποίηση ενός ζητήματος είναι μόνο η αρχή. Οι άνθρωποι μπορεί να καταλάβουν ότι υπάρχει, αλλά να μην καταλάβουν τις επιπτώσεις του. Μπορεί να θεωρήσουν ότι στην πραγματικότητα δεν πειράζει, ότι έχει επιπτώσεις μόνο σε μερικούς ανθρώπους ή σε απομακρυσμένες περιοχές ή ότι δεν υπάρχει πραγματική απόδειξη για τις επιπτώσεις του. Έτσι το επόμενο βήμα είναι να εξηγηθεί το ζήτημα αναλυτικά. Οι άνθρωποι πρέπει να ξέρουν ποιους επηρεάζει και πως λειτουργεί, πού υπάρχουν πιθανότητες να το συναντήσουν και ποια είναι η σημασία του. Αν έχουν καλή πληροφόρηση, θα συνειδητοποιήσουν ότι το ζήτημα είναι σημαντικό.

3. Γενίκευση της ανησυχίας σε τοπικό επίπεδο σχετικά με το ζήτημα. Από τη στιγμή που οι άνθρωποι γνωρίσουν και καταλάβουν τα ζητήματα, το επόμενο βήμα είναι να ισχυροποιηθεί η ανησυχία τους για αυτά. Πρέπει να επιβεβαιώσουμε ότι οι άνθρωποι καταλαβαίνουν πώς τα ζητήματα τους επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα, και τι συμβαίνει στις κοινότητές τους. Έτσι θα συνειδητοποιήσουν πώς συνδέονται με το ζήτημα, το οποίο θα αρχίσουν να βλέπουν όχι μόνο σαν κάτι σοβαρό αλλά σαν κάτι που πρέπει να εξεταστεί σε τοπικό επίπεδο.

Παράδειγμα:

Ενώ είχε θεωρηθεί ως σημαντικό ζήτημα, οι περισσότεροι άνθρωποι ακόμα δεν ήταν έτοιμοι να βάλουν τη βασική εκπαίδευση των ενηλίκων στην κορυφή του καταλόγου των προβλημάτων τους. Χρειάζονταν να νιώσουν ότι είχε επιπτώσεις πραγματικά σε αυτούς με κάποιο τρόπο. Ο Διευθυντής προγράμματος εκπαίδευσης για ενηλίκους το χειρίστηκε με δύο τρόπους. Κατ' αρχήν, είχε έτοιμα έγγραφα που αναφέρονταν σε γεγονότα, τα οποία διένειμε όχι μόνο στις παρουσιάσεις, αλλά σε κάθε ευκαιρία - μέσω της προσωπικής επαφής, των πινάκων της κοινότητας, των επιχειρήσεων κλπ. Αυτά ενημέρωναν τους πολίτες σχετικά με την έκταση του προβλήματος τόσο σε κρατικό όσο και τοπικό επίπεδο, σε ένα βαθμό αρκετά μεγαλύτερο από αυτό που οι περισσότεροι θα είχαν υπολογίσει. Η άλλη στρατηγική του ήταν να κανονίσει συζητήσεις από τους τωρινούς και προηγούμενους μαθητευόμενους στο πρόγραμμα. Σε μια ιδιαίτερα αποτελεσματική παρουσίαση στο εμπορικό επιμελητήριο, ένας ντόπιος είπε πώς είχε αποφοιτήσει από το γυμνάσιο - στην ίδια τάξη με πολλούς από όσους βρίσκονταν στο δωμάτιο - ανίκανος να διαβάσει ή να γράψει, και πώς είχε κρύψει το πρόβλημά του από όλους, ακόμη και από τη σύζυγό του, για χρόνια. Στο τέλος, με την παρότρυνσή της, επιδίωξε βοήθεια, και έμαθε να διαβάζει. Όταν περιέγραψε πόσο ανόητος και άχρηστος αισθανόταν για τόσα πολλά χρόνια, και τι σήμανε για αυτόν να είναι σε θέση να μπορεί να κάνει κάτι τόσο απλό, όπως να πάει σε ένα εστιατόριο και να παραγγείλει ότι θέλει από το μενού, ένα μεγάλο μέρος όσων βρίσκονταν στο δωμάτιο είχε δακρύσει. Ο λόγος του μαθητευόμενου έκανε το ζήτημα οικείο στα μέλη του επιμελητηρίου. Δεν ήταν πλέον " κάτι ξένο, " αλλά μάλλον αποτελούσε μια ανησυχία της κοινότητάς τους, και μια προσωπική ανησυχία για πολλούς από αυτούς, οι οποίοι ήξεραν αυτό το άτομο το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους. Τώρα ήταν στην ημερήσια διάταξή τους.

4. Βάλτε το ζήτημα στην τοπική ημερήσια διάταξη. Αυτό συνεπάγεται μια σειρά διαφόρων πραγμάτων.

- Το να το τοποθετήσετε στην τοπική ημερήσια διάταξη, υπό μορφή πιθανού ή ισχύοντος πλαισίου, κανονισμού, δημοψηφίσματος, ή επίσημης πολιτικής έκθεσης, είναι πιθανώς ο τελικός στόχος.
- Επηρεασμός της κοινής γνώμης. Η κοινή γνώμη είναι ένας ουσιαστικός παράγοντας στη διαμόρφωση της τοπικής ημερήσιας διάταξης. Τα ζητήματα γίνονται θέματα της τοπικής ημερήσιας διάταξης όταν η κοινότητα αρχίσει να τα θεωρεί άξια προσοχής. Ιστορίες για αυτά θα αρχίσουν να εμφανίζονται στα μέσα, ομιλητές και προγράμματα που αναφέρονται σ' αυτά θα χορηγούνται από θεσμούς και οργανώσεις (οργανώσεις, φορείς, εκκλησίες, πανεπιστήμια) και οι πολίτες θα μιλούν γι' αυτά στις καθημερινές τους συζητήσεις. Μόλις γίνει σαφές ότι το κοινό ανησυχεί για αυτά τα ζητήματα, οι πολιτικοί και άλλοι ανώτεροι υπάλληλοι θα θορυβηθούν.
- Επιρροή της ανεπίσημης επίσημης πολιτικής. Όταν συζητάμε για πολιτική στο Tool Box, συνήθως εννοούμε νόμους ή κανονισμούς που καθορίζουν πώς κάποια ιδιαίτερα ζητήματα εξετάζονται και αντιμετωπίζονται. Πολλές φορές εντούτοις, ειδικά σε τοπικό επίπεδο, η πολιτική που ρυθμίζει δημόσια ζητήματα είναι ανεπίσημη κι εξαρτάται από τις υποθέσεις, τις πιέσεις, τις προκαταλήψεις και τις επιρροές που διαμορφώνουν οι απόψεις εκλεγμένων και διορισμένων υπαλλήλων. Η οικονομική ανάπτυξη μπορεί να είναι μια προτεραιότητα τόσο επειδή ο ξάδερφος του δημάρχου είναι άνεργος, όσο και γιατί μπορεί να είναι το πιο πραγματικά σημαντικό θέμα στην κοινότητα. Το να επηρεάσει κανείς την ανεπίσημη πολιτική είναι ένα μεγάλο βήμα στο να συμπεριληφθεί ένα ζήτημα στην τοπική ημερήσια διάταξη.
- Αλλαγή της ατομικής ευθύνης. Για να συμπεριληφθεί ένα ζήτημα στην τοπική ημερήσια διάταξη πρέπει να συμπεριληφθεί στην ημερήσια διάταξη των περισσότερων μελών της κοινότητας. Ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης δεν θα δουλέψει, εάν όλοι οι ιδιοκτήτες δεν δεσμευτούν σε αυτό, είτε από την πίστη στην ανάγκη για ένα καθαρότερο περιβάλλον, είτε επειδή τους εξοικονομεί χρήματα. Το να εκλείψει η βία επιτυχώς από τη νεολαία μπορεί να εξαρτηθεί από πολλούς ενήλικες στην κοινότητα - γονείς ειδικά - αφού αλλάξουν τη δική τους στάση απέναντι στη βία. Όταν μια κοινότητα φθάσει

στο σημείο ένας κρίσιμος αριθμός ατόμων να παίρνει την ευθύνη για ένα ζήτημα, εκείνο το ζήτημα έχει εισαχθεί στην τοπική ημερήσια διάταξη.

Πότε είναι η καλύτερη στιγμή για να συμπεριλάβουμε ζητήματα υγείας και ανάπτυξης της κοινότητας στην τοπική ημερήσια διάταξη;

Οποτεδήποτε είναι καλή ευκαιρία να προωθηθεί η υγεία και η ανάπτυξη της κοινότητας, αλλά μερικές συνθήκες το καθιστούν ευκολότερο.

1. Όταν ένα σημαντικό ζήτημα απαιτεί άμεση αντιμετώπιση. Η ανακάλυψη ότι η παροχή νερού μολύνεται από τη διαρροή των χρόνια-θαμμένων δεξαμενών βενζίνης (μια κατάσταση που εμφανίστηκε σε μια πόλη στην κεντρική Μασαχουσέτη) μπορεί να είναι τέλεια συγκυρία να συζητηθεί η ρύπανση των υδάτων και της παροχής νερού στην τοπική ημερήσια διάταξη. Τα πλεονεκτήματα είναι ότι το ζήτημα πρέπει να εξεταστεί τώρα. Δεν υπάρχει καλύτερη στιγμή να τεθεί ένα ζήτημα.

2. Όταν ένα ήδη-ενοχλητικό ζήτημα λάβει κρίσιμες διαστάσεις. Ένα μικρό παιδί γίνεται θύμα πυροβολισμού σε μια βόλτα, κάποιος άστεγοι παγώνουν μέχρι θανάτου στην πόρτα μια χειμερινή νύχτα, ένα εργοστάσιο κλείνει και ο τοπικός δείκτης ανεργίας ανεβαίνει στα ύψη. Σε καταστάσεις όπως αυτές, είναι συχνά ευκολότερο να θέσεις ένα συγκεκριμένο θέμα στη συνείδηση του κόσμου.

3. Όταν μια εξωτερική πηγή στρέφει την προσοχή στο ζήτημά σας. Μια νέα έκθεση της κυβερνητικής επιτροπής, ένα άρθρο σε μεγάλη εφημερίδα για ένα ιδιαίτερο πρόβλημα ή κοινότητα, μια προεδρική παρατήρηση, ένα βιβλίο από έναν αξιοσέβαστο συγγραφέα, οποιαδήποτε από αυτά μπορούν να καταστήσουν το ζήτημά σας επίκαιρο, και να δημιουργήσουν μια καλή συγκυρία για να επιστήσετε την προσοχή των ανθρώπων στην κοινότητά σας.

Παράδειγμα:

Το 1984, ο Jonathan Kozol δημοσίευσε την «αναλφάβητη Αμερική», ένα βιβλίο που μιλά για τον τεράστιο αριθμό των αμερικανικών ενηλίκων που είχαν δυσκολία με την ανάγνωση και το γράψιμο. Το βιβλίο συγκλόνισε τη χώρα, που παρέμεινε εβδομάδες στον κατάλογο των bestseller των New York Times. Το προσωπικό του προγράμματος της βασικής εκπαίδευσης ενηλίκων χρησιμοποίησε το βιβλίο και τις πληροφορίες που περιείχε για να στοχεύσει στην τοπική υποστήριξη και για να δημιουργήσει μια βάση γνώσεων στην κοινότητα για τη σημασία της βασικής εκπαίδευσης και τον αριθμό των συνανθρώπων τους που πάλεψαν γι' αυτήν.

4. Όταν νέες πληροφορίες αποκαλύπτουν ή τονίζουν ένα σοβαρό θέμα. Μια πανεπιστημιακή μελέτη ή μια κυβερνητική έκθεση μπορεί να προειδοποιήσει την κοινότητα σχετικά με το γεγονός ότι εκεί εκκολάπτεται ένας μεγάλος αριθμός περιπτώσεων ενός ασυνήθιστου καρκίνου. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να ανοίξουν το δρόμο για μια πιο εκτεταμένη εξέταση της ασθένειας, μια έρευνα για τις πιθανές περιβαλλοντικές αιτίες της, ή την αυξημένη έρευνα για τη θεραπεία της.

5. Όταν οι πολιτικές συνθήκες το καθιστούν εύκολο ή κατάλληλο. Υπάρχουν διάφορες δυνατότητες εδώ. Σε μια χρονιά εκλογών, για παράδειγμα, υπάρχουν δύο λόγοι για τους οποίους μπορεί να είναι δυνατό να στραφεί η προσοχή στα ζητήματα και να συζητηθούν.

- Οι πολιτικοί που θέλουν την εκλογή τους ή την επανεκλογή τους είναι πρόθυμοι να ικανοποιήσουν αιτήματα και δείχνουν ενδιαφέρον για την υγεία και τα κοινωνικά ερωτήματα. Επομένως, μπορεί να είναι πρόθυμοι να αντιμετωπίσουν το θέμα, ως αντικείμενο προεκλογικής εκστρατείας.

- Σε πολλά μέρη, μπορείτε να θέσετε το ζήτημά σας σε ψηφοφορία(?).

Σε πολλά μέρη, μια ερώτηση για ένα ζήτημα μπορεί να τεθεί άμεσα στους ψηφοφόρους με ένα δημοψήφισμα. Αυτό αποτελεί άμεση ψηφοφορία των ανθρώπων, η οποία μπορεί να είναι δεσμευτική - δηλ. εάν τελικά περάσει, αυτό θα γίνει νόμος - ή μη δεσμευτική - όπου απλά ενεργεί ως ένδειξη της θέλησης των ανθρώπων.

Ο μηχανισμός για ένα δημοψήφισμα σε μια τοπική ή κρατική ψηφοφορία είναι συνήθως μια αίτηση πρωτοβουλίας. Αυτή είναι μια αίτηση που χρειάζεται, είτε τις υπογραφές ενός καθορισμένου αριθμού εγγραμμένων ψηφοφόρων, είτε τις υπογραφές ενός καθορισμένου ποσοστού των εγγραμμένων ψηφοφόρων. Σε μια μικρή πόλη, αυτό μπορεί να σημαίνει μόνο εκατό υπογραφές ενώ σε μια μεγαλούπολη, μπορεί να σημαίνει δεκάδες χιλιάδες υπογραφές.

Ένα δημοψήφισμα διατυπώνεται συνήθως ως ερώτηση στην ψηφοφορία. Μπορεί να ρωτά τους ψηφοφόρους κατά πόσο θέλουν να επικροτήσουν ένα σχέδιο δράσης, εάν εγκρίνουν ένα συγκεκριμένο προτεινόμενο νόμο, ή εάν υποστηρίζουν μια πολιτική θέση.

Ποιος θα έπρεπε να προγραμματίσει ώστε να συμπεριληφθούν κοινοτικά ζητήματα υγείας και ανάπτυξης στην τοπική ημερήσια διάταξη;

Ένα σχέδιο για να περιληφθούν ζητήματα στην τοπική ημερήσια διάταξη, εάν αυτό γίνει σωστά, μπορεί να γίνει μέρος της στρατηγικής σας. Ο σχεδιασμός είναι το πρώτο βήμα όχι μόνο ως προς τη δράση, αλλά και ως προς την εξασφάλιση της βοήθειας και της υποστήριξης για αυτό που θα κάνετε. Η επιλογή μιας σωστής ομάδας σχεδιασμού μπορεί να συμβάλει πολύ στην τελική επιτυχία της προσπάθειάς σας.

Μια ομάδα σχεδιασμού πρέπει να περιλαμβάνει κάθε έναν που επηρεάζεται από το ζήτημα, ή που θα μπορούσε να βοηθήσει.

1. Συμμέτοχοι. Αυτός ο όρος περιλαμβάνει εκείνους που έχουν άμεσο ενδιαφέρον για το ζήτημα.

- Εκείνοι που είχαν άμεσες επιπτώσεις ή είχαν εμπλακεί στο ζήτημα. Στην περίπτωση της βίας στη νεολαία, για παράδειγμα, μπορεί να περιλαμβάνει νεαρά θύματα και συμμετέχοντες στη βία (μέλη συμμοριών και άλλοι έφηβοι που ζουν μέσα ή συχνάζουν σε περιοχές με υψηλά ποσοστά βίας), τους γονείς τους, τους κατοίκους των γειτονιών όπου η βία είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο και το προσωπικό του σχολείου που απειλείται από τη βία κατά τη διάρκεια της εργασίας του.

- Εκείνοι που πρέπει να αντιμετωπίσουν το ζήτημα. Χρησιμοποιώντας το ίδιο παράδειγμα με πιο πάνω, το οποίο θα περιελάμβανε την αστυνομία, το δικαστήριο (δικαστές, δόκιμοι αξιωματικοί), τα σχολεία, το προσωπικό εντατικής νοσοκομείων και άλλους επαγγελματίες υγείας, τους εκπροσώπους νεολαίας και οικογενειών και το προσωπικό, κ.λπ.

2. Εκείνοι που είναι έμμεσα επηρεασμένοι. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει ανθρώπους όπως οι έμποροι, των οποίων η επιχείρηση έχει υποφέρει επειδή οι πελάτες φοβούνται να ψωνίσουν το βράδυ ή να έρθουν στη γειτονιά τους, πολίτες που αισθάνονται παγιδευμένοι στα σπίτια τους από τη βία στους δρόμους, αθώοι νέοι που κρίνονται με τους ίδιους όρους με εκείνους που συμμετέχουν στη βία λόγω της ηλικίας τους, της εμφάνισής τους, της φυλετικής ή της εθνικής τους καταγωγής και ιδιοκτήτες ακινήτων που αδυνατούν να πωλήσουν ή να νοικιάσουν τα σπίτια τους λόγω της κακής φήμης της γειτονιάς.

3. Σχεδιαστές πολιτικής. Υπάρχουν πραγματικά τρεις ομάδες εδώ: εκείνοι που κάνουν την επίσημη πολιτική, εκείνοι που κάνουν την ανεπίσημη πολιτική και οι χρηματοδότες.

- Επίσημη πολιτική. Η ομάδα που ασκεί την επίσημη πολιτική μπορεί να περιλαμβάνει τα τοπικά πολιτικά πρόσωπα, τους αρμόδιους για το σχεδιασμό και κυβερνητικούς οργανισμούς της κοινότητας. Όλοι αυτοί μπορούν να 'περάσουν' ή να χρηματοδοτήσουν τοπικές διατάξεις ή επίσημους κανονισμούς που καθορίζουν πώς αντιμετωπίζονται οι συγκεκριμένες ομάδες, να επιλύουν ή να δημιουργούν προβλήματα, και γενικά να είναι λίγο ή πολύ δημιουργικοί και αποτελεσματικοί στο να αντιμετωπίζουν τα ζητήματα.

- Άτυπη πολιτική. Η άλλη ομάδα, που περιλαμβάνει μερικές τοπικές ή άλλες οντότητες, αντιπροσωπεύει, σχολεία, αστυνομία δικαστήρια, και ακόμη και οι επιχειρήσεις, μπορούν να ασκήσουν πολιτική ανεπίσημα μέσω εσωτερικών κανόνων και των κανονισμών.

- Χρηματοδότες. Οι χρηματοδοτικές οργανώσεις μπορούν επίσης να παίρνουν άτυπες πολιτικές αποφάσεις μέσω αυτού που επιλέγουν να χρηματοδοτήσουν. Εάν η χρηματοδότηση για την πρόληψη της βίας στη νεολαία στοχεύει κυρίως στην απόκτηση δύναμης, για παράδειγμα, θα οδηγήσει σε ένα διαφορετικό είδος προσπάθειας από αυτό που θα είχαμε εάν στόχευε στην εκπαίδευση της νεολαίας στην επίλυση συγκρούσεων και στην εμπλοκή τους σε άλλες δραστηριότητες.

4. Άνθρωποι επιρροής και άλλοι ενδιαφερόμενοι πολίτες. Εάν περιλαμβάνετε ανθρώπους των οποίων οι απόψεις είναι σεβαστές στην κοινότητα, είναι πιθανότερο να έχετε την υποστήριξη της Κοινότητας για την προσπάθειά σας. Τέτοιοι άνθρωποι μπορεί να είναι επιχειρηματίες, αρχηγοί των ομάδων που επηρεάζονται περισσότερο από το ζήτημα, ο κλήρος και άλλοι εκπρόσωποι της θρησκευτικής πίστης, ενεργά στελέχη της κοινότητας και συνήγοροι και άνθρωποι χωρίς επίσημη θέση, που χαίρουν ωστόσο μεγάλου σεβασμού και αξιοπιστίας μέσα στην κοινότητα.

Σε αυτήν την ομάδα είναι επίσης άνθρωποι που για προσωπικούς λόγους ή για λόγους που αφορούν την κοινότητα ενδιαφέρονται απλά να εργαστούν για το ζήτημα. Μπορούν όχι μόνο να είναι χρήσιμοι στη διαδικασία του σχεδιασμού, αλλά μπορούν επίσης να ενεργήσουν ως σύνδεσμοι με τις οικογένειές τους, τους φίλους, και τους γείτονές τους για να υποστηρίξουν την προσπάθειά σας στην κοινότητα.

Επειδή είναι μέλη της κοινότητας και βαθιά εμπλεκόμενοι, αυτές οι ομάδες μπορούν, καθώς η προσπάθεια συνεχίζεται, να προσδιορίσουν τα πραγματικά ζητήματα και να μεταβιβάσουν σημαντικές πληροφορίες για την κοινότητα.

Πώς αναπτύσσετε ένα σχέδιο για να εντάξετε τα ζητήματα υγείας και ανάπτυξης της κοινότητας στην τοπική ημερήσια διάταξη;

1. Προσδιορίστε και στρατολογήστε μια ομάδα σχεδιασμού. Χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες από το μέρος της ενότητας : " Ποιος πρέπει να προγραμματίσει...; " και όσα ξέρετε για την κοινότητά σας, ορίστε συνολικά μια αντιπροσωπευτική ομάδα που μπορεί να βοηθήσει στο να καταστήσει το καλύτερο δυνατό σχέδιο και να το φέρει εις πέρας αποτελεσματικά στην κοινότητα.

2. Επιλέξτε και καθορίστε το ζήτημά σας προσεκτικά. Το μεγάλο ζήτημα που εξετάζετε μπορεί να είναι προφανές - υποθέστε, μια ιδιαίτερα υψηλή τοπική αύξηση σε ένα συγκεκριμένο είδος καρκίνου. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, είναι κρίσιμο να καθοριστεί το ζήτημά σας αρκετά σαφώς, έτσι ώστε οι άνθρωποι να μπορούν εύκολα να το καταλάβουν, και αρκετά λεπτομερώς, ώστε να μπορούν να το διαχειριστούν.

Η αύξηση καρκίνου μπορεί να είναι σύνθετη. Έχετε τουλάχιστον τρεις επιλογές για να εστιάσετε εδώ:

- Έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία των προσβληθέντων.
- Έρευνα για την αιτία της αύξησης.
- «Επίθεση» σε ότι φαίνεται να σχετίζεται με περιβαλλοντικές αιτίες για την αύξηση.

Ενώ αυτή η τελευταία συχνά φαίνεται το ευκολότερο πράγμα να γίνει, και μπορεί ενδεχομένως να συγκεντρώσει την άμεση δημόσια υποστήριξη, το πρόβλημα είναι ότι μπορεί να μην υπάρξει σαφής ένδειξη που να συνδέει την υποτιθέμενη αιτία με την ασθένεια. Μια πηγή ιδιαίτερα μολυσμένου νερού ή άλλος προφανής κίνδυνος υγείας μπορεί να μην είναι η πραγματική αιτία της αύξησης, ανεξάρτητα από το πόσο καταστρεπτική μπορεί να είναι στην κοινότητα σε άλλους τομείς. Χωρίς στοιχεία, το όλο θέμα είναι πιθανό να ναυαγήσει, ενώ άλλα σχέδια δράσης που θα μπορούσαν να είναι παραγωγικότερα, παραμένουν αδοκίμαστα.

Με το να επιλέξετε και να καθορίσετε το ζήτημά σας προσεκτικά, αυξάνετε πολύ τις πιθανότητες ώστε να είστε σε θέση πραγματικά να κάνετε κάτι για αυτό.

3. Σχέδιο για μια εκστρατεία επικοινωνίας, όχι μόνο για ένα καταιγισμό πληροφοριών ή πειθούς. Προβλέψτε ολόκληρη την εκστρατεία, όχι μόνο την αρχή.

Μερικά βασικά βήματα:

- Να είστε ενήμεροι για το επίπεδο δέσμευσης που μπορείτε να περιμένετε από την ομάδα σχεδιασμού.
- Ανακαλύψτε πόσο η κοινότητα γνωρίζει ήδη και ενδιαφέρεται για το ζήτημα.
- Προγραμματίστε μια εκστρατεία που να εστιάζει στο πού βρίσκεται η κοινότητα τώρα, αλλά και στα επόμενα βήματα επίσης. Εάν ξεκινάτε προσπαθώντας να καταστήσετε τους πολίτες ενήμερους ότι το ζήτημα υπάρχει, παραδείγματος χάριν, πρέπει ήδη να έχετε σχεδιάσει και πώς θα τους πείσετε ότι κάτι είναι σημαντικό
- Βρείτε τρόπους για να προσελκύσετε ανθρώπους στο ζήτημά σας. Αυτοί οι τρόποι μπορεί να έχουν να κάνουν με το πόσο σχετίζονται με το ζήτημα (τοπικές στατιστικές, μαρτυρίες από τα κοινοτικά μέλη) ή με τις ιδιαίτερες πτυχές του, τους προστατευτικούς παράγοντες και τους παράγοντες κινδύνου, κ.λπ. που μιλούν στις αξίες και τις ανησυχίες τους. Πολλοί γονείς μπορεί να μην είναι πρόθυμοι να σταματήσουν το κάπνισμα για χάρη των εαυτών τους, για παράδειγμα, αλλά μπορούν να είναι πρόθυμοι να σταματήσουν για να προστατεύσουν τα παιδιά τους από το παθητικό κάπνισμα.

4. Απευθυνθείτε στην κοινή γνώμη. Θα έχετε την ενίσχυση της Κοινότητας για αυτό που θέλετε να κάνετε, τα μέσα θα το συνειδητοποιήσουν και θα ενισχύσουν περαιτέρω την υποστήριξη και οι φορείς χάραξης πολιτικής και οι χρηματοδότες θα είναι πιθανότερο να εξετάσουν επισήμως το ζήτημα και να σας παρέχουν τους πόρους. Υπάρχουν τουλάχιστον τρεις τρόποι να επηρεαστεί η κοινή γνώμη:

- Ελάτε σε άμεση επαφή με το κοινό. Αυτό περιλαμβάνει προσπάθειες στη δημόσια εκπαίδευση, παρουσιάσεις, κοινοτικά φόρουμ και συνεδριάσεις, αφίσες και μικρά διαφημιστικά έντυπα, ιστότοποι – οτιδήποτε απευθύνεται άμεσα από την οργάνωση ή την πρωτοβουλία σας στην κοινότητα.
- Χρησιμοποιήστε τα μέσα. Τα μέσα μπορούν να είναι απίστευτα χρήσιμα στην εκπαίδευση της κοινότητας, και σε ότι αφορά το ζήτημα, και αυτό στο οποίο η οργάνωση ή η πρωτοβουλία σας αναφέρεται. Με την έκδοση των στατιστικών και κύριων άρθρων, ικανοποιώντας το ανθρώπινο ενδιαφέρον, προσφέροντας ψυχαγωγία, οι τοπικές εφημερίδες, το ραδιόφωνο και η τηλεόραση

μπορούν να αυξήσουν τη συνείδηση και να διαμορφώσουν ή να αλλάξουν τη στάση του κοινού για το ζήτημα και την προσπάθειά σας.

- Μέσα από τους μεσάζοντες κύρους κι εμπιστοσύνης. Ο κλήρος, οι αρχές της κοινότητας που τυγχάνουν σεβασμού, οι τοπικοί παράγοντες του αθλητισμού, οι μέσοι πολίτες που θεωρούνται έμπιστοι στην κοινότητα - όλοι μπορούν να σας βοηθήσουν να επηρεάσετε την κοινή γνώμη, εάν μπορείτε να τους εκπαιδεύσετε και τους πάρετε με το μέρος σας.

5. Απευθυνθείτε σε ανεπίσημες αρχές. Προσπαθήστε να ανακαλύψετε γιατί εκείνοι που θέτουν ή επηρεάζουν τη χάραξη στρατηγικών σκέφτονται κι ενεργούν μ' αυτόν τον τρόπο. Πλησιάστε τους με τις μεμονωμένες ιστορίες των ντόπιων (οι οποίες να λέγονται από τα ίδια τα πρόσωπα όπου είναι δυνατόν) σχετικά με τις συνέπειες του ζητήματος πάνω τους. Εάν είναι δυνατόν, να συνομιλήσετε μαζί τους για να ανακαλύψετε ποιες οι σημαντικές ανησυχίες και οι ασχολίες τους. Αυτοί μπορούν να σας πουν πώς να πλαισιώσετε το ζήτημα έτσι, ώστε να το περιλάβουν στην ημερήσια διάταξή τους.

6. Απευθυνθείτε στην ατομική ευθύνη. Μόλις καταλάβουν οι άνθρωποι το ζήτημα και τη σημασία του, πρέπει να τους πείσετε ότι αυτό υπάγεται στην προσωπική τους προτεραιότητα. Υπάρχουν μερικές στρατηγικές που θα βοηθήσουν :

- Ενημερώστε τους ότι υπάρχουν πράγματα που μπορούν να κάνουν. Το να προσφέρουν εθελοντικά, να γράφουν επιστολές στον εκδότη ή στους φορείς χάραξης πολιτικής, να μιλούν στους φίλους, αλλά και σε δημόσιες συναντήσεις, είναι μερικοί τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι μπορούν να γίνουν αποτελεσματικοί και να πάρουν πιο σοβαρά τη διεκπεραίωση του ζητήματος.
- Δημιουργήστε κίνητρα και αντικίνητρα. Οι αυξήσεις στους φόρους τσιγάρων, η απαγόρευση του καπνίσματος στα εστιατόρια και άλλους δημόσιους χώρους, και τα μειωμένα ασφαλιστικά τέλη για τους μη καπνιστές είναι τρόποι πίεσης ώστε να πάρουν οι άνθρωποι την ευθύνη της διακοπής του καπνίσματος.
- Χρησιμοποίηστε τα μέσα μαζικής επικοινωνίας.
- Δείξτε στους ανθρώπους ότι κάτι μπορούν να κερδίσουν από αυτό. Εάν μπορούν να κερδίσουν χρήματα με την ανακύκλωση, ή εάν τα παιδιά τους μπορούν να λάβουν καλύτερη εκπαίδευση λόγω κάποιων θεμάτων που συνδέονται άμεσα με το σχολείο, είναι πιθανότερο να υποστηρίξουν αυτές τις περιπτώσεις.
- Έκκληση στις αξίες. Η υπενθύμιση στους ανθρώπους ότι ο ρατσισμός και οι διακρίσεις είναι αντίθετα προς τις διακηρύξεις των περισσότερων θρησκειών μπορεί να τους βοηθήσει να επανεξετάσουν τις αντιδράσεις τους. Απευθυνόμενοι στις οικογενειακές αξίες μπορεί να είναι ένας τρόπος να κάνουν τους ανθρώπους να σκεφτούν ζητήματα ασφάλειας ιατρικής περίθαλψης και υγείας.

7. Απευθυνθείτε στις δημόσιες αρχές. Για να αλλάξετε την επίσημη τακτική - και για να τοποθετηθεί το ζήτημά σας μόνιμα στην τοπική ημερήσια διάταξη - πρέπει να καταβάλετε μια προσπάθεια να συνεργαστείτε με τους νομοθέτες και τους τοπικούς ανώτερους υπαλλήλους. Τα σημαντικότερα στοιχεία μιας τέτοιας εκστρατείας είναι:

- Βρείτε έναν πρωτοπόρο μεταξύ των νομοθετών, των δημόσιων λειτουργών, ή των φορέων χάραξης πολιτικής που να είναι και πρόθυμος και αρκετά ισχυρός για να έχετε την επιθυμητή πορεία στο ζήτημά σας.
- Διαπραγματευτείτε με εκείνους που ελέγχουν τις επίσημες αρχές - νομοθέτες, τοπικοί ανώτεροι υπάλληλοι, κλπ.
- Στο μέτρο του δυνατού, κάνετε μια διαφημιστική εκστρατεία ώστε η κοινή γνώμη να πάρει το μέρος σας. Αυτό δε χρειάζεται να είναι μια πολυδάπανη σειρά διαφημιστικών στην τηλεόραση, αλλά μπορεί να ολοκληρωθεί με δελτία τύπου και συνεντεύξεις τύπου, δημόσιες επιδείξεις, επιστολές σε εκδότες, και άλλες δωρεάν ή σχεδόν δωρεάν ευκαιρίες για δημοσιότητα.
- Κινητοποιήστε εκείνους που επηρεάζονται από το ζήτημα ή που εμπλέκονται σε αυτό, ώστε να τηλεφωνήσουν, να γράψουν και να επισκεφτούν τους αρμόδιους φορείς χάραξης πολιτικής με ένα σαφές και σημαντικό μήνυμα.

8. Συνέχιση. Όταν υπάρχουν νόμοι ή κανονισμοί που σχετίζονται με το ζήτημα, τότε αυτό εντάσσεται, εξ ορισμού, στην τοπική ημερήσια διάταξη. Η διατήρηση των ζητημάτων στην ημερήσια διάταξη δεν είναι μια προσωρινή εργασία: διαρκεί για πάντα.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΒΕΛΤΙΣΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Η ενότητα αυτή θα σας βοηθήσει να εντοπίσετε και να επιλέξετε εκείνες τις πρακτικές και τις παρεμβάσεις που είναι καταλληλότερες για το σκοπό που θέλετε να επιτύχετε και πώς να τις προσαρμόσετε με βάση τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά της κοινότητας όπου ζείτε και το πληθυσμό-στόχο σας.

Τι είναι μια ελπιδοφόρα πρακτική ή παρέμβαση;

Είναι εκείνες οι πρακτικές ή παρεμβάσεις που έχουν αυξημένες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα ζητήματα που απασχολούν την κοινότητα. Συνήθως είναι πρακτικές ή παρεμβάσεις που έχουν εφαρμοστεί κάπου αλλού και έχει φανεί να είναι αποτελεσματικές.

Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε μια πρακτική και μια παρέμβαση;

Μια Πρακτική σημαίνει ένα συγκεκριμένο τρόπο με τον οποίο κάνουμε κάτι. Μπορεί να αφορά ένα ολόκληρο πρόγραμμα ή μπορεί απλά να αφορά μια μέθοδο ή έναν τρόπο θεώρησης των πραγμάτων. Μια πρακτική είναι, για παράδειγμα, ο εμβολιασμός των παιδιών για συγκεκριμένες ασθένειες και σε συγκεκριμένες ηλικίες επειδή αυτή ακριβώς η συγκεκριμένη χρονική σειρά των εμβολιασμών δείχνει να παρέχει τη μεγαλύτερη προστασία από αυτές τις ασθένειες.

Μια Παρέμβαση είναι συνήθως ένα ολόκληρο πρόγραμμα ή μια πρωτοβουλία που στοχεύει να επιφέρει ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Στο προηγούμενο παράδειγμα είδαμε ότι η πρακτική είναι ο εμβολιασμός των παιδιών σε συγκεκριμένες ηλικίες. Η παρέμβαση που πιθανόν να επιλέχθηκε για να γίνει αυτή η πρακτική μπορεί να ήταν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατά το οποίο έγιναν επαφές με τις μητέρες των παιδιών παρέχοντάς τους κίνητρα για να τα εμβολιάσουν, διερευνώντας εάν τα παιδιά δέχονται άλλες μορφές φροντίδας για την υγεία τους, κλπ.

Οι πρακτικές αποτελούν τα εργαλεία εφαρμογής των παρεμβάσεων. Μερικές φορές μια ολόκληρη παρέμβαση μπορεί να αποτελεί ταυτόχρονα και πρακτική. Για παράδειγμα, ένα πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να θεωρηθεί ως απαραίτητη πρακτική στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πρωτοβουλίας για την εξάλειψη της φτώχειας σε μια κοινότητα. Ένα σύνθετο πρόγραμμα θεραπείας χρηστών ουσιών μπορεί να θεωρηθεί ως μια πρακτική.

Πρακτικές και παρεμβάσεις που δεν έχουν δοκιμαστεί

Ελπιδοφόρες μπορεί να είναι και εκείνες οι πρακτικές και παρεμβάσεις που μπορεί να μην έχουν ξαναεφαρμοστεί κατά το παρελθόν αλλά βασίζονται σε σταθερά θεμέλια. Μερικές φορές μπορεί μια ήδη υπάρχουσα πρακτική/ παρέμβαση να μην είναι ικανοποιητική ή να μην υπάρχει και καθόλου. Σε αυτή τη περίπτωση ψάχνουμε για ιδέες από τις εξής πηγές:

Θεωρία. Δοκιμάζοντας μια πρακτική ή μια παρέμβαση που στηρίζεται σε μια θεωρία είναι ένας τρόπος και να αναπτύξετε μια στρατηγική που μπορεί να επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα αλλά και να ελέγξετε τη θεωρία αυτή.

Προηγούμενη εμπειρία. Μπορεί να έχετε δοκιμάσει κάτι κατά το παρελθόν ή να έχετε δει κάτι που να ήταν αποτελεσματικό σε μια παρόμοια κατάσταση ή μπορεί να έχετε ενδείξεις από κάτι άλλο που έχετε κάνει στο παρελθόν που να υποδεικνύει ότι κάποιες συγκεκριμένες μέθοδοι μπορεί να είναι αποτελεσματικές κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Προσοχή: Στη περίπτωση που έχετε μια δική σας νέα προσέγγιση θα πρέπει να ελέγξετε μήπως τελικά δεν είναι κάτι καινούριο αλλά έχει ξαναεφαρμοστεί κατά το παρελθόν. Σε αυτή τη περίπτωση μπορεί να βρείτε κάποιες προτάσεις για το πώς να κάνετε την ιδέα σας να δουλέψει καλά ή και τι θα πρέπει να αποφύγετε.

Που να βρείτε υπάρχουσες καλές πρακτικές ή παρεμβάσεις;

Υπάρχουν διάφορες επιλογές αλλά το ιδανικό είναι να χρησιμοποιήσετε όσο περισσότερες μπορείτε από αυτές. Ο καλύτερος τρόπος είναι να βρείτε και να έρθετε απ' ευθείας σε επαφή με εκείνους που έχουν εφαρμόσει προγράμματα ή πρωτοβουλίες χρησιμοποιώντας τις πρακτικές ή τις παρεμβάσεις που σας ενδιαφέρουν.

Ορισμένες πηγές καλών πρακτικών και παρεμβάσεων:

1. Δίκτυα. Μιλήστε με όλους όσους γνωρίζετε, με το προσωπικό οργανισμών, με μέλη συλλόγων κ.ά. Μπορεί να σας παρέχουν χρήσιμες συμβουλές ή τουλάχιστον πληροφορίες με βάση τις οποίες μπορείτε να έρθετε σε επαφή με άτομα που εφαρμόζουν προγράμματα και να μάθετε περισσότερα για το τι κάνουν.
2. Διαδίκτυο (internet). Εκεί μπορείτε να βρείτε σχεδόν τα πάντα!
3. Βιβλιοθήκες

4. Κυβερνητικοί Οργανισμοί. Συχνά τέτοιοι οργανισμοί βραβεύουν καλές πρακτικές ή τις δημοσιεύουν σε περιοδικά και συνέδρια. Το υλικό αυτό μπορείτε να το βρείτε στο internet ή να έρθετε σε επαφή με τους συγκεκριμένους φορείς.
 5. Διεθνείς και Εθνικοί Φορείς. Η UNESCO, η Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλοι φορείς μπορεί να έχουν διαθέσιμους καταλόγους με «καλές πρακτικές» από προγράμματα που έχουν χρηματοδοτήσει. Μπορείτε να τις εντοπίσετε στο Internet, σε δημοσιεύματα των κυβερνήσεων ή ακόμα και να ζητήσετε την έντυπη μορφή τους από τους ίδιους τους φορείς.
 6. Ιδρύματα και άλλοι ιδιωτικοί φορείς που παρέχουν χρηματοδοτήσεις. Αυτοί οι φορείς μπορεί επίσης να έχουν καταλόγους με καλές πρακτικές ή μπορεί απλά να περιγράψουν τα προγράμματα που έχουν χρηματοδοτήσει.
 7. Πανεπιστημιακά Ιδρύματα. Μπορεί να υπάρχουν ερευνητές σε τέτοια ιδρύματα που να ψάχνουν ό,τι ψάχνετε και εσείς ή να γνωρίζουν άλλα άτομα που μπορούν να σας βοηθήσουν.
 8. Επικοινωνία με μέλη της κοινότητας. Τα μέλη της κοινότητάς σας μπορεί επίσης να κατέχουν γνώσεις όπως επίσης και μέλη του πληθυσμού-στόχου σας μπορεί να γνωρίζουν επιτυχημένα προγράμματα παρόμοια με αυτό που θέλετε να ξεκινήσετε.
- Πώς μπορείτε να εντοπίσετε μια πράγματι ελπιδοφόρα πρακτική ή παρέμβαση;
Πρώτα θα πρέπει να ξεκαθαρίσετε για ποιο πράγμα είναι καλές αυτές οι πρακτικές που ψάχνετε. Ύστερα, η ερώτηση είναι τι κριτήρια χρησιμοποιείτε για να εντοπίσετε αυτές τις καλές πρακτικές και παρεμβάσεις. Με άλλα λόγια, δηλαδή, πώς ξέρετε ότι είναι όντως αποτελεσματικές; Τέλος, ποια είναι ορισμένα κοινά στοιχεία των επιτυχημένων πρακτικών και παρεμβάσεων, που μπορείτε να ενσωματώσετε σε ότι αποφασίσετε να κάνετε;

Καλή πρακτική... αλλά για ποιο πράγμα;

Πολλοί οργανισμοί προσδιορίζουν ως καλές εκείνες τις πρακτικές που επιλύουν ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή πραγματεύονται μια συγκεκριμένη κατάσταση. Συνεπώς, μια καλή πρακτική όσον αφορά τη παροχή υπηρεσιών σε παιδιά και οικογένειες μπορεί να είναι μια πρακτική που στοχεύει στο πρόβλημα της κακοποίησης των παιδιών αντιμετωπίζοντας δραστικά τα περιστατικά κακοποίησης μέσω της αυξημένης επαγρύπνησης και εγρήγορης των φορέων παιδικής προστασίας. Τέτοιες όμως πρακτικές και παρεμβάσεις ενώ είναι αδιαμφισβήτητα σημαντικές αλλά συχνά αποτυγχάνουν να αντιμετωπίσουν τις βαθύτερες αιτίες του προβλήματος.

Ένα άλλο είδος καλής πρακτικής μπορεί να εστιάζει στην πρόληψη. Στη περίπτωση της κακοποίησης των παιδιών, για παράδειγμα, μια «καλή πρακτική» παρέμβασης πρόληψης θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη διαρκή επαγρύπνηση και εγρήγορηση των φορέων αλλά θα περιελάμβανε αντιμετώπιση του προβλήματος και σε άλλα επίπεδα, όπως, π.χ. συμβουλευτική για το παιδί που έχει κακοποιηθεί, συμβουλευτική για το άτομο που έχει κακοποιήσει το παιδί, μαθήματα εκμάθησης γονεϊκών δεξιοτήτων, και ιδίως για τους γονείς που διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να κακοποιήσουν τα παιδιά τους, δημιουργία ομάδων γονέων, καθώς και μια προσπάθεια μέσω προγραμμάτων στα σχολεία, των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και άλλων προς μια κατεύθυνση αλλαγής των στάσεων ανοχής της κοινότητας ως προς τη κακοποίηση των παιδιών.

Τέλος, υπάρχουν και πρακτικές που προωθούν συγκεκριμένες συμπεριφορές, στάσεις ή κίνητρα, που επίσης εστιάζουν στη ρίζα των προβλημάτων αλλά η διαφορά είναι ότι τα προσεγγίζουν με διαφορετικό τρόπο: ζητάνε από τα άτομα να κάνουν κάτι και όχι να σταματήσουν να κάνουν κάτι, όπως είναι, για παράδειγμα, οι καμπάνιες προώθησης της χρήσης προφυλακτικών για την πρόληψη του AIDS: δεν προτείνουν τη διακοπή των σεξουαλικών επαφών αλλά την υιοθέτηση συγκεκριμένων ασφαλών συμπεριφορών. Αρκετά προγράμματα υγείας δεν εστιάζουν πια στην πρόληψη των ασθενειών αλλά έχουν στραφεί προς στην προαγωγή της υγείας.

Καθώς αναζητάτε καλές πρακτικές, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να ξεκαθαρίσετε ποιο είδος πρακτικών και παρεμβάσεων σας ενδιαφέρει. Τι θέλετε να κάνετε:

- α) να τρέξετε ένα θεραπευτικό πρόγραμμα (για την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων ενός προβλήματος)
- β) να σχεδιάσετε ένα πρόγραμμα πρόληψης (που θα στοχεύει στα αίτια του προβλήματος) ή
- γ) να υποστηρίξετε ένα πρόγραμμα προαγωγής (που θα προσεγγίζει το πρόβλημα με μια θετική θεώρηση);

Όταν βέβαια το πρόγραμμά σας ανήκει σε μια από αυτές τις κατηγορίες αυτό δε σημαίνει ότι δεν μπορεί να επιδρά και στις υπόλοιπες. Για παράδειγμα, μια παρέμβαση που στοχεύει στη πρόληψη της κακοποίησης των παιδιών δε σημαίνει ότι δεν μπορεί παράλληλα να στοχεύει και στη θεραπεία των κακοποιημένων παιδιών και των θυτών.

Κριτήρια Εντοπισμού Καλών Πρακτικών και Παρεμβάσεων

Υπάρχουν δύο τρόποι με τους οποίους μπορούμε να ψάξουμε για πρακτικές ή παρεμβάσεις: ποσοτικά και ποιοτικά.

Η ποσοτική μέθοδος χρησιμοποιεί αριθμούς για να αναλύσει και να εξηγήσει την επίδραση συγκεκριμένων πρακτικών ή παρεμβάσεων στον πληθυσμό-στόχο. Άλλες φορές μπορεί να είναι πολύπλοκες και άλλες φορές μπορεί να είναι πιο απλές. Τις περισσότερες φορές ακόμα και απλοί αριθμοί υποδηλώνουν πόσο καλά πήγε μια πρακτική ή μια παρέμβαση. Εάν ο αριθμός των ατόμων που εξυπηρετεί ένα πρόγραμμα αυξάνεται συνεχώς και εάν τα άτομα αυτά παραμένουν στο πρόγραμμα για αρκετό χρονικό διάστημα τότε το πρόγραμμα αυτό πράγματι προσφέρει κάτι θετικό. Το γεγονός και μόνο ότι τα άτομα παραμένουν σε ένα πρόγραμμα συνήθως σημαίνει ότι αποκομίζουν αυτό που χρειάζονται (και αυτό βέβαια ισχύει μόνο για την περίπτωση που δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι που να κινητοποιούν αυτά τα άτομα να παραμείνουν, π.χ. οικονομικά κίνητρα).

Η ποσοτική ανάλυση είναι συνήθως αντικειμενική και θεωρείται ως μια καλή ένδειξη για τον αντίκτυπο ενός προγράμματος.

Η ποιοτική ανάλυση μπορεί να περιλαμβάνει από λεκτικές περιγραφές έως και φωτογραφικό υλικό.

Μια ποιοτική ανάλυση για παράδειγμα ενός προγράμματος πρόληψης της βίας στους νέους μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

1. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται πιο ασφαλείς στο σχολείο.
2. Επεμβαίνουν όλο και λιγότερο για να σταματήσουν καβγάδες και βλέπουν συχνότερα τα παιδιά να λύνουν τις διαφορές τους ήρεμα.
3. Τα παιδιά φαίνεται να έχουν αρχίσει να ενδιαφέρονται και να συμμετέχουν περισσότερο σε εκδηλώσεις και να ασχολούνται περισσότερο με τον αθλητισμό
4. Υπάρχουν μαρτυρίες από μέλη της κοινότητας, τα παιδιά και τους γονείς ότι το πρόγραμμα επέφερε θετικά αποτελέσματα

Συνήθως ένας ο συνδυασμός ποσοτικών και ποιοτικών αναλύσεων δίνει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της πραγματικότητας και σας βοηθάει περισσότερο για την επιλογή μιας ελπιδοφόρας παρέμβασης.

Επίσης, είναι σημαντικό να μην χρησιμοποιείτε πολύ αυστηρά κριτήρια. Εάν τα κριτήριά σας για την επιλογή της «καλής πρακτικής» είναι πολύ αυστηρά μπορεί να απορρίψετε ορισμένες πρακτικές που πιθανότατα να ήταν αποτελεσματικές. Να θυμάστε ότι όλα τα πράγματα λειτουργούν διαφορετικά κάτω από διαφορετικές συνθήκες και σε διαφορετικά πλαίσια. Έτσι όπως κάτι που ήταν πολύ αποτελεσματικό σε μια άλλη κοινότητα μπορεί να μην ταιριάζει στη δική σας κοινότητα, έτσι ακριβώς μπορεί και κάτι που δεν δούλεψε καλά σε μια άλλη κοινότητα να δουλέψει πολύ καλά στη δική σας. Εάν δεν θέλετε να αγοράσετε τίποτα άλλο εκτός από μια Mercedes τότε δεν πρόκειται ποτέ να πάρετε ένα Ford με το οποίο μπορείτε να πηγαίνετε στη δουλειά σας μια χαρά και το οποίο μάλιστα είναι και πιο οικονομικό! Επίσης, θα πρέπει να εντοπίσετε τι ήταν αυτό που δεν πήγε καλά. Με αυτό το τρόπο μπορείτε να αποφύγετε τις κακοτοπιές και απογοητεύσεις και να κερδίσετε χρόνο, ενέργεια. Αυτό είναι ένα από τα πιο σημαντικά κριτήρια!

Γενικά Χαρακτηριστικά ενός Επιτυχημένου Προγράμματος

Τι πρέπει λοιπόν να κοιτάτε όταν ψάχνετε για καλές πρακτικές ή παρεμβάσεις; Τα επιτυχημένα προγράμματα:

1. Είναι περιεκτικά, ευέλικτα, καλύπτουν τις ανάγκες και διαρκούν για όσο χρειάζεται. Καλύπτουν πολλές διαστάσεις του προβλήματος και όχι μόνο μια, μπορούν να προσαρμοστούν και προσαρμόζονται με βάση τις ανάγκες των ατόμων στα οποία απευθύνεται και της κοινότητας, και εφαρμόζονται για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός τους.

2. Βλέπουν τα παιδιά ως μέρος της οικογένειας. Βλέπουν δηλαδή ότι τα παιδιά δεν μεγαλώνουν σε ένα άψυχο περιβάλλον και ότι για να καταλάβουμε τα παιδιά και τα προβλήματά τους θα πρέπει να καταλάβουμε και τις οικογένειές τους. Η παρέμβασή μας θα πρέπει να στοχεύει όχι μόνο στο παιδί αλλά και σε ολόκληρη την οικογένεια.

3. Αντιμετωπίζουν τις οικογένειες ως μέρος της κοινότητας. Ούτε και οι οικογένειες υφίστανται μέσα σε ένα άψυχο περιβάλλον. Εάν θέλουμε η παρέμβασή μας να επιφέρει ένα αποτέλεσμα στις ανάγκες των οικογενειών θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και την κοινότητα στην οποία ζουν.

Αυτά τα δύο χαρακτηριστικά δεν αφορούν μόνο τα παιδιά και τις οικογένειες αλλά κάθε κοινωνική ομάδα. Κάθε άτομο θα πρέπει να γίνεται αντιληπτό μέσα από το ευρύτερο πλαίσιο που το περιβάλλει. Έτσι όπως και το παιδί μεγαλώνει μέσα στο πλαίσιο της οικογένειας, που και εκείνη με τη σειρά της ανήκει σε μια κοινότητα έτσι και ένα άνεργο άτομο περιβάλλεται από ένα εκπαιδευτικό και επαγγελματικό περιβάλλον το οποίο με τη σειρά του πλαισιώνεται από τη κοινότητα. Δεν γίνεται να προσεγγιστούν αυτά τα θέματα εάν δεν προσεγγίσουμε ή κατανοήσουμε τουλάχιστον το πλαίσιο που τα περιβάλλει σε όλα τα επίπεδα.

4. Υιοθετούν ένα μακροπρόθεσμο προσανατολισμό ως προς τη πρόληψη, έχουν μια ξεκάθαρη αποστολή και εξελίσσονται με το πέρασμα του χρόνου. Τα επιτυχημένα προγράμματα στοχεύουν στις βαθύτερες αιτίες των προβλημάτων και όχι μόνο στη θεραπεία των συμπτωμάτων. Χαρακτηρίζονται από δυναμικότητα, μεταβάλλονται εάν μεταβάλλονται και οι ανάγκες του πληθυσμού προσπαθώντας να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό και να ανταποκριθούν στις ανάγκες του πληθυσμού-στόχου.

Αυτό που θέλεις να πετύχεις δεν διαπραγματεύεται, είναι κάτι σταθερό. Ο τρόπος όμως που θα το πετύχεις θα πρέπει να είναι ευέλικτος και να βασίζεται στις πραγματικές διαστάσεις της κατάστασης. Μπορεί να χρειαστεί να αλλάξει προκύψουν νέες πληροφορίες ή αλλαγές στη κοινότητα και στο πληθυσμό-στόχο.

5. Τα διαχειρίζονται ικανά και αφοσιωμένα άτομα με συγκεκριμένες δεξιότητες. Ορισμένες τέτοιες δεξιότητες είναι η υπευθυνότητα, η προθυμία πειραματισμών και ανάληψης ρίσκων, η αναζήτηση αποδείξεων για τα αποτελέσματα και η συνεργατικότητα.

6. Το προσωπικό τους είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο και υποστηρίζονται για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών. Έτσι όπως και ο πληθυσμός περιβάλλεται από ένα πλαίσιο το ίδιο συμβαίνει και με τους εργαζόμενους σε ένα φορέα. Έχουν ανάγκη από ένα κλίμα που θα υποστηρίξει τη δουλειά τους και να προωθεί τη συνεχιζόμενη εκπαίδευσή τους.

7. Λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο που ενθαρρύνει τους επαγγελματίες να αναπτύσσουν δυνατές σχέσεις βασισμένες στον αμοιβαίο σεβασμό και εμπιστοσύνη. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στο προσωπικό και τα άτομα που εξυπηρετούνται. Όταν ένα άτομο περνάει από τη πόρτα του φορέα αντιμετωπίζεται ως ίσος προς ίσο. Δεν υπάρχουν διαφορές ως προς τη κοινωνική προέλευση του κάθε ατόμου.

8. Προωθούν τη συνεργατικότητα τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά. Εσωτερική συνεργασία σημαίνει να εμπλέκεται τόσο το προσωπικό όσο και τα άτομα στα οποία απευθύνεται το πρόγραμμα στις διαδικασίες σχεδιασμού, εφαρμογής και λήψης αποφάσεων για το πρόγραμμα. Εξωτερική συνεργασία σημαίνει την εμπλοκή φορέων, σχολείων, πολιτικών και άλλων ατόμων που συνδέονται με το πρόγραμμα. Έτσι παρέχονται συντονισμένες υπηρεσίες προσεγγίζεται το πρόβλημα σφαιρικά.

9. Τα επιτυχημένα προγράμματα και το προσωπικό τους έχουν συνήθως, τόσο σε επίπεδο φορέα όσο και σε ατομικό επίπεδο, ένα δίκτυο σχέσεων και αξιών που ενδυναμώνουν το αίσθημα της από κοινού συνεισφοράς προς τον ίδιο σκοπό και υπερνικούνται πιο εύκολα οι δυσαρέσκειες και τα εμπόδια.

Τα παραπάνω γενικά χαρακτηριστικά παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί αποδοτικά ένα πρόγραμμα.

Αυτά τα εννέα χαρακτηριστικά προσδιορίζουν ένα πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του πληθυσμού, είναι ευέλικτο, στηρίζεται στην ισότητα, τη συνεργασία, το καλό συντονισμό, στις ικανότητες των εργαζόμενων, λαμβάνει υπόψη του το γενικότερο πλαίσιο, υποστηρίζει το προσωπικό και την εξέλιξή του, και είναι αφοσιωμένο σε μια μακροπρόθεσμη και ξεκάθαρη αποστολή. Εάν ακολουθήσετε και εσείς αυτά τα χαρακτηριστικά τότε η παρέμβασή σας θα είναι αποδοτική. Θα πρέπει όμως να εντοπίσετε ή να δημιουργήσετε ή να υιοθετήσετε συγκεκριμένες πρακτικές και/ή παρεμβάσεις που να είναι κατάλληλες για την δική σας κοινότητα.

Πώς να επιλέξετε μια πρακτική ή παρέμβαση που να είναι κατάλληλη για την κοινότητα

Βασικά βήματα επιλογής μιας πρακτικής ή παρέμβασης

Όλα τα παρακάτω βήματα προϋποθέτουν την εμπλοκή της κοινότητας στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της παρέμβασης.

1. Διεξάγετε μια εκτίμηση αναγκών στην κοινότητα για να βεβαιωθείτε ότι στοχεύετε σε θέματα που αφορούν την κοινότητα και είναι πιο επείγοντα σε σχέση με άλλα.
2. Αποφασίστε εάν θα προσεγγίσετε το θέμα απ' ευθείας ή εάν θα προσπαθήσετε να αλλάξετε τις συνθήκες υπό τις οποίες ευδοκιμεί, δηλαδή τα αίτιά του.
3. Εντοπίστε (ή δημιουργήστε, εάν χρειάζεται) πρακτικές ή παρεμβάσεις που έχουν αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το θέμα με τον τρόπο που θέλετε να το προσεγγίσετε. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι ακόμα και αν είναι επιτυχημένο ένα πρόγραμμα μπορεί να μην είναι κατάλληλο για αυτό που εσείς θέλετε να κάνετε. Εάν για παράδειγμα θέλετε να στοχεύσετε στα αίτια ενός προβλήματος, ένα επιτυχημένο πρόγραμμα στη θεραπεία συμπτωμάτων δεν κάνει για αυτό που εσείς θέλετε να πετύχετε.
4. Προσδιορίστε ποια στοιχεία της παρέμβασης θα κρατήσετε και ποια χρειάζονται αλλαγή. Με άλλα λόγια, δηλαδή, προσαρμόστε την παρέμβαση ή τμήματά της σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινότητας.
5. Εφαρμόστε την παρέμβασή σας και κάντε όποιες προσαρμογές χρειάζονται κατά την εφαρμογή.
6. Να αξιολογείτε τη δουλειά σας και τα αποτελέσματά της σε τακτά χρονικά διαστήματα έχοντας στο νου σας ότι υπάρχει πάντα περιθώριο για βελτίωση. Είναι σημαντικό να αξιολογείτε συνεχώς το αποτέλεσμα της δουλειάς σας, είτε επίσημα είτε ανεπίσημα, για να είστε σε θέση να γνωρίζετε εάν έχετε πετύχει τους στόχους σας ή όχι.

Ορισμένες Δυσκολίες Επανάληψης της Εφαρμογής Πρακτικών ή Παρεμβάσεων

Μπορεί να έχετε εντοπίσει το τέλειο πρόγραμμα και το πιο απλό πράγμα που έχετε να κάνετε είναι να το «αντιγράψετε» και να το εφαρμόσετε ακριβώς έτσι όπως είναι. Εύκολο δεν είναι αυτό; Στ' αλήθεια όμως, δεν είναι και τόσο εύκολο:

1. Ακόμα και τα τέλεια προγράμματα συχνά όταν «μεταφέρονται» σε άλλο πλαίσιο δεν είναι το ίδιο επιτυχημένα. Ακόμα και ένα κρασί όταν το μεταφέρουμε κάπου μακριά χάνει τη γεύση του λόγω των ταρακουνημάτων. Έτσι και οι παρεμβάσεις στην κοινότητα μπορούν να αλλάξουν χαρακτήρα εάν μεταφερθούν σε μια άλλη κοινότητα.

Μη περιμένετε παίρνοντας μια παρέμβαση που ήταν αποτελεσματική σε μια κοινότητα να είναι εξίσου αποτελεσματική σε μια άλλη, τελείως διαφορετική, κοινότητα. Η επιτυχία μιας παρέμβασης

εξαρτάται από τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες μιας συγκεκριμένης κοινότητας. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν μπορείτε να την χρησιμοποιήσετε, αλλά σίγουρα θα πρέπει να την προσαρμόσετε. Επίσης, μπορεί να αντιμετωπίσετε δυσκολίες ως προς την εύρεση πληροφοριών σχετικά με το τι ήταν αυτό που έκανε τη συγκεκριμένη παρέμβαση να είναι επιτυχημένη. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να βρείτε αρκετά λεπτομερείς πληροφορίες ενώ σε άλλες μπορεί και να μην βρείτε τίποτα. Μπορεί δηλαδή να μην μπορείτε να επαναλάβετε την εφαρμογή ενός προγράμματος επειδή κανείς δεν μπορεί να σας δώσει τις πληροφορίες που χρειάζεστε. Μερικές φορές μπορεί επίσης να είναι δύσκολο να επαναληφθεί η εφαρμογή ενός προγράμματος από κάποιους άλλους επειδή μπορεί να βασίζεται κατά πολύ στο ταλέντο, την αφοσίωση, την ευαισθησία ή τις προσωπικές ικανότητες ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων.

2. Ακόμα και αν μπορέσετε να επαναλάβετε την εφαρμογή ενός προγράμματος ως έχει, δεν θα πρέπει απαραίτητα να περιμένετε ότι θα το αποδεχθούν τα άτομα, εφόσον τους το έχετε επιβάλλει χωρίς να έχετε λάβει υπόψη σας τις ανάγκες τους. Θα πρέπει να εμπλέξετε αυτά τα άτομα στο σχεδιασμό και (εάν είναι εφικτό) στην εφαρμογή για να αισθάνονται ότι αποτελούν μέρος αυτού του προγράμματος.

3. Καμία παρέμβαση ή πρακτική που περιλαμβάνει άτομα –είτε εργαζόμενους είτε συμμετέχοντες- δεν είναι τέλεια. Από τη στιγμή που στηρίζετε στον ανθρώπινο παράγοντα ποτέ δεν ξέρετε τι μπορεί να συμβεί. Επομένως, ακόμα και ένα τέλει πρόγραμμα πιθανότατα να χρειαστεί αλλαγές καθώς αλλάζουν οι συνθήκες και οι ανάγκες.

4. Εάν δεν μπορείτε να επαναλάβετε μια παρέμβαση με τους πόρους που χρειάζονται καθώς και τις αντίστοιχες πρακτικές τότε θα υπάρξουν προβλήματα. Εκείνοι που επαναλαμβάνουν την εφαρμογή ενός προγράμματος συνήθως έχουν στη διάθεσή τους λιγότερους πόρους σε σχέση με εκείνους που το εφάρμοσαν για πρώτη φορά.

Ορισμένα Σημεία-Κλειδιά στην Επανάληψη Εφαρμογής Προγραμμάτων

Έτσι όπως υπάρχουν διάφορες δυσκολίες για την επανάληψη εφαρμογής επιτυχημένων προγραμμάτων υπάρχουν και παράγοντες που βοηθούν, οι οποίοι εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα χαρακτηριστικά της πρωτότυπης παρέμβασης:

1. Παρεμβάσεις που είναι ολοκληρωμένες, καλά σχεδιασμένες και βασισμένες σε σταθερά θεμέλια θα είναι έτσι κι αλλιώς επιτυχημένες.
2. Η λογική που βρίσκεται πίσω από την παρέμβαση θα πρέπει να είναι όχι μόνο συμπαγής και πρακτική αλλά και αρκετά απλή, κατανοητή και πειστική.
3. Προσεγγίστε τα άτομα εκείνα που έχουν εφαρμόσει το πρόγραμμα με επιτυχία. Τα άτομα αυτά μπορούν να σας δώσουν τις πληροφορίες που κανείς άλλος δεν μπορεί να σας προσφέρει αλλά και να σας βοηθήσουν να προσαρμόσετε την παρέμβασή σας.
4. Συμβουλευτείτε, άλλους οργανισμούς, μέλη της κοινότητας και του πληθυσμού στόχου ή έναν ειδικό σύμβουλο με εμπειρία στο χώρο.
5. Τεχνική υποστήριξη.
6. Εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας στον αρχικό σχεδιασμό και την εφαρμογή της παρέμβασης.
7. Εξηγήστε στους χρηματοδότες σας ότι η προσπάθεια επανάληψης της εφαρμογής ενός προγράμματος που έχει εφαρμοστεί με επιτυχία κάπου αλλού δεν σημαίνει απαραίτητα ότι θα έχει την ίδια επιτυχία. Συχνά οι χορηγοί ψάχνουν να δουν άμεσα αποτελέσματα ακόμα και από την πρώτη μέρα.
8. Επαρκείς πόροι (ανθρώπινο δυναμικό, οικονομικοί πόροι και διαθεσιμότητα χρόνου).

Στοιχεία Επιτυχημένης Επανάληψης της Εφαρμογής Αποτελεσματικών Προγραμμάτων

1. Συνδυάζουν την επανάληψη των συστατικών στοιχείων μιας επιτυχημένης παρέμβασης με την προσαρμογή αρκετών στοιχείων σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά του νέου πλαισίου ή του πληθυσμού. Κάθε πρόγραμμα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα με την συγκεκριμένη κοινότητα, το συγκεκριμένο πληθυσμό-στόχο, τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα των ατόμων που το υλοποιούν, κλπ.
2. Διαρκής υποστήριξη από έναν ενδιαμέσο φορέα. Ένας τέτοιος φορέας μπορεί να είναι ένας τοπικός σύλλογος, μια ομάδα, ένας φορέας - μια οντότητα που θα μπορούσε να συνεισφέρει τις εξειδικευμένες γνώσεις της, να σας υποστηρίξει, να σας βοηθήσει μέσω της επιρροής που ασκεί και να συνδέσει την παρέμβαση με τα κατάλληλα τοπικά δίκτυα.
3. Αναγνώριση της σημασίας του πλαισίου και των ατόμων.
4. Κρίνουν την επιτυχία ενός προγράμματος με βάση το αποτέλεσμα που επιφέρει στα άτομα και τη κοινότητα.
5. Αντιμετωπίζουν, άμεσα και μεθοδικά τα εμπόδια που ανακύπτουν για μια μακροπρόθεσμη αλλαγή. Οι επιτυχημένες παρεμβάσεις στοχεύουν, πέρα από την αντιμετώπιση του άμεσου προβλήματος, στα βαθύτερα αίτια.

Συνοψίζοντας:

Δεν είναι καθόλου εύκολη δουλειά η επιλογή μιας ελπιδοφόρας πρακτικής ή παρέμβασης που να ταιριάζει με τους σκοπούς σας. ότι είναι αποτελεσματικό για μια κοινότητα μπορεί να μην είναι και το ίδιο αποτελεσματικό για τη δική σας κοινότητα.

Υπάρχουν ωστόσο κάποια γενικά χαρακτηριστικά που είναι κοινά στα καλά προγράμματα:

- Ανταπόκριση
- Ευελιξία
- Ισότητα και ισοτιμία
- Συνεργατικότητα
- Καλή διαχείριση
- Επάρκεια ικανοτήτων
- Επίγνωση του πλαισίου και του πληθυσμού-στόχου
- Μακροχρόνια δέσμευση προς μια ξεκάθαρη αποστολή

Μια επιτυχημένη επανάληψη εφαρμογής ενός προγράμματος θα πρέπει να περιλαμβάνει: προσαρμογή του προγράμματος στις ανάγκες και τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της κοινότητας, κατανόηση της σημασίας της κοινότητας και του ανθρώπινου παράγοντα, επικέντρωση στις βαθύτερες αιτίες του προβλήματος.

Αφουγκραστείτε τη φωνή της κοινότητας!

Τα πνευματικά δικαιώματα των παραπάνω κειμένων ανήκουν στο 'the Community Tool Box' <http://ctb.ku.edu/>, ένα εργαλείο με αποστολή την προαγωγή της υγείας και την ανάπτυξη της κοινότητας μέσω της ένωσης ατόμων, ιδεών και πόρων. Η επιμέλεια και προσαρμογή των κειμένων στα ελληνικά έγιναν από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του ΠΜΣ Προαγωγή & Αγωγή Υγείας (2008-2010)